

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 35/2026 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att öka användningen av trä vid byggande

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 35/2026 rd undertecknat av riksdagsledamöterna Vesa Kallio/cent m.fl.:

Ämnar regeringen utarbeta ett program för koldioxidsnålt byggande och via det styra koldioxidsnålt byggande och i synnerhet träbyggande,

kommer regeringen att skärpa gränsvärdena för byggnaders koldioxidavtryck för att öka användningen av utsläppsnåla material utifrån de utredningar som miljöministeriet låtit göra,

håller regeringen på att uppdatera regleringen av byggande av flervåningshus så att den motsvarar regleringen i de övriga nordiska länderna, så att Finlands byggbestämmelser samt byggnadstekniska och funktionella krav främjar träbaserade lösningar som är tekniskt, funktionellt och kostnadsmässigt tänkbara lösningar,

på vilket sätt styr regeringen användningen av trä för långlivade objekt med högt mervärde, såsom träbyggande, genom att utnyttja bl.a. Europeiska unionens CRCF-ram, och

har regeringen planer på att grunda ett kompetenscentrum för träbyggande i Finland som långsiktigt stärker FUI-verksamheten och kompetensen inom träbyggande?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Regeringen ser potentialen i anslutning till träbyggande både med tanke på exporten och koldioxidsnålt byggande och främjar möjligheterna för träbyggande. I det svåra konjunkturläget inom byggbranschen byggs det för närvarande mindre än vanligt, även i fråga om träbyggande, då efterfrågan är svag. Det statligt stödda byggandet har under de senaste åren upprätthållit byggandet. Regeringen har instruerat Centralen för statligt stött bostadsbyggande att fästa uppmärksamhet vid främjandet av träbyggande.

Nya bindande gränsvärde för byggnaders koldioxidavtryck trädde i kraft den 9 januari 2026 som en del av den reviderade bygglagen. De tas i bruk stegvis så att aktörerna hinner anpassa sig till de nya kraven. Gränsvärdena har fastställts enligt byggnadernas användningsändamål och de

skärps i början av 2029. Gränsvärdena bedöms främja efterfrågan på koldioxidsnåla byggnads-material, såsom trä. Avsikten är att gränsvärdena ska skärpas stegvis även från och med 2029. Gränsvärdena utvidgas i framtiden också till bland annat småhusbyggande på det sätt som förut-sätts i EU:s direktiv om byggnaders energiprestanda.

Åren 2021–2026 har miljöministeriet och Business Finland genomfört Programmet för en koldi-oxidsnål byggd miljö. Målet med programmet är att påskynda utvecklingen och spridningen av produkter, tekniker, tjänster och verksamhetsmodeller som bekämpar klimatförändringen och stöder koldioxidsnålhet inom den bygga miljön, att främja förnyelse av näringsstrukturen och att öka de finländska företagens konkurrenskraft på ett hållbart sätt. Lärdomarna från genomföran-det av programmet kommer att utnyttjas även i framtiden.

I fråga om byggande av flervåningshus är avsikten att ta i bruk andra generationens eurokoder och deras nationella bilagor senast 3/2028. De nationella bilagorna till eurokodernas del 1995 bereds just nu vid Träproduktindustrin rf för branschorganisationerna inom SFS.

Vid jord- och skogsbruksministeriet utreds möjligheten att utnyttja en utlysning av forskningsfi-nansiering som nu är under beredning, för att inleda en harmonisering av Finlands nationella bi-laga med de nordiska ländernas, i synnerhet Sveriges och Norges, nationella bilagor.

Genom EU:s förordning om certifiering av kolupptag (CRCF) som gavs 2024 vill man främja innovativa tekniker för kolupptag och lösningar för kolinlagrande markanvändning. Syftet är att skapa en frivillig referensram för produktion, metoder och handel med kolenheter i EU-med-lemsstaterna. Målet är tillförlitlighet, transparens, påskyndande av investeringar och understöd av EU:s klimatmål. I enlighet med riktlinjerna i statsrådets energi- och klimatstrategi påverkar man utvecklingen av EU:s kolmarknad så att den stöder inledandet av nationella projekt. För-ordningen möjliggör också en frivillig marknad för kollagring i anslutning till produkter som lagrar kol under en lång tid. Om den genomförs kan den förbättra de träbaserade lösningarnas konkurrenskraft.

Kommissionen bereder just nu delegerade akter om metoder för att i framtiden bedöma bl.a. byggnaders permanenta kollager. Kriterierna för projekt enligt EU:s CRCF-ram i anslutning till produkter som binder kol under lång tid är just nu under beredning och behandling i EU:s CRCF-expertgrupp. I det första skedet kommer kommissionen att lägga fram kriterier för att öka kollagringen inom träbyggandet med hjälp av den frivilliga koldioxidmarknaden.

Inrättandet av ett separat kompetenscentrum för träbyggande är inte under beredning. Bland an-nat vetenskapssamfundet och det internationella samarbetet ger information för FUI-verksam-hetens behov.

Vetenskapspanelerna fungerar som centrala oberoende expertorgan som stöder beslutsfattandet utifrån vetenskaplig information. En vetenskapspanel för skoglig bioekonomi har tillsatts av jord- och skogsbruksministeriet samt arbets- och näringsministeriet för mandatperioden 2023–

2026. Panelen stärker kunskapsunderlaget för en skogsbaserad hållbar värdekedja och stärker på så sätt kompetensen och stöder utvecklandet av innovationer i skogsbranschen.

Finland deltar i de europeiska ländernas träpolitiska forum WoodPoPs verksamhet. De åtgärdsrekommendationer som publicerats inom ramen för forumet visar att en ökning av träanvändningen enligt hållbar utveckling, en ökad förädlingsgrad och en ökning av kompetensen förutsätter en omfattande granskning av och ett omfattande samarbete inom hela värdekedjan. De ständigt föränderliga kunskaps- och kompetensbehoven måste tillgodoses på ett intressant, tvärvetenskapligt och inkluderande sätt, såväl genom yrkesinriktade utbildningsprogram som genom mikrokompetenshelheter.

Helsingfors 11.3.2026

Miljö- och klimatminister Sari Multala